

GRAD
ZAGREB

PROVEDBENI PROGRAM GRADA ZAGREBA

ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2025. GODINE

IZMJENE I DOPUNE

KLASA: 306-02/22-001/9
URBROJ: 251-01-01-22-01
Zagreb, 1. prosinca 2022.

Datum izmjena i dopuna : 10. lipnja 2024. godine

Sadržaj

1. UVOD	3
1.1. Pravna osnova Provedbenog programa Grada Zagreba	4
1.2. Djelokrug rada.....	4
1.3. Organizacijska struktura Grada Zagreba	6
1.4. Vizija Grada Zagreba 2025.....	7
1.5. Misija i mandat.....	7
2. OPIS RAZVOJNIH POTREBA I RAZVOJNIH POTENCIJALA	7
3. PRIORITETI JAVNIH POLITIKA GRADA ZAGREBA	11
3.1. Zeleno i otporno gospodarstvo	11
3.2. Društvena jednakost, kvalitetne i dostupne društvene usluge.....	11
3.3. Učinkovito i održivo upravljanje prostornim i prirodnim resursima.....	11
3.4. Zelena tranzicija i digitalna transformacija	12
4. ODABIR STRATEŠKIH I ODGOVARAJUĆIH POSEBNIH CILJEVA IZ HIJERARHIJSKI VIŠIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA TE OPIS	14
USKLAĐENOSTI S DOKUMENTIMA PROSTORNOG UREĐENJA	14
4.1. Popis mjera za provedbu odabranih posebnih ciljeva	15
4.2. Usklađenost mjera s dokumentima prostornog uređenja.....	24
5. FINANCIJSKI PLAN ZA PROVEDBU MJERA, AKTIVNOSTI I PROJEKATA	25
6. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE	25

1. UVOD

Grad Zagreb je jedinstvena teritorijalna i administrativna cjelina dvojakog pravnog statusa, županije i grada, te je najvažnije kulturno, prometno, administrativno, političko, znanstveno, financijsko i gospodarsko središte Republike Hrvatske. Ujedno je područje s najvećom koncentracijom stanovništva (prema rezultatima popisa stanovništva 2021. godine u Gradu Zagrebu je živjelo 767. 131 stanovnika u 68 naselja), visoke gustoće naseljenosti i intenzivnih dnevnih migracija. Jedna četvrtina ukupnog stanovništva Republike Hrvatske je usmjerena prema području Grada Zagreba, u kojem se odvija najznačajniji udio gospodarskih aktivnosti Republike Hrvatske, kao i najširi spektar obrazovnih, kulturnih, sportskih i drugih javnih sadržaja.

Grad Zagreb najjače je gospodarsko središte Republike Hrvatske sa snažnim gospodarstvom i financijskim kapacitetima te razvijenom poduzetničkom infrastrukturom. Osnovne značajke gospodarskog stanja u Gradu Zagrebu, prema zadnjim raspoloživim službenim podacima, ukazuju na njegov dominantan položaj i visoku koncentraciju ukupnih gospodarskih aktivnosti: Grad Zagreb stvara trećinu ukupnog hrvatskog bruto domaćeg proizvoda a u njemu radi svaka četvrta osoba od ukupnog broja zaposlenih u Hrvatskoj. BDP per capita je 72 % iznad državnog prosjeka, a prosječno isplaćena plaća gotovo je za šestinu veća od hrvatskog prosjeka. U Gradu Zagrebu koncentrirano je nešto više od trećine svih poduzetnika koji posluju u Hrvatskoj.

Bruto domaći proizvod (BDP) u Gradu Zagrebu u 2021. godini iznosio je 20,0 milijardi ¹EUR. BDP po stanovniku, izražen prema standardu kupovne moći u Republici Hrvatskoj za 2021. godinu, iznosio je 70,1 % prosjeka 27 zemalja članica EU-a. Grad Zagreb je jedina regija i županija u Republici Hrvatskoj koja je u 2021. ostvarila BDP po stanovniku prema standardu kupovne moći iznad prosjeka EU-27, i to u postotku od 20,5.

Pandemija korona virusa, a posebice potresi koji su 2020. pogodili Grad Zagreb, kumulativno su nepovoljno utjecali na kvalitetu života, međutim, upravo je obnova od potresa, uz ekološku tranziciju, prilika za dugoročni razvoj grada. U tijeku je intenzivna obnova javnih objekata i privatnih zgrada, a što će se nastaviti i sljedećih godina, dodatno potaknuto korištenjem sredstava iz Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021.-2026.

Definirani su razvojni smjerovi i identificirani ključni strateški projekti kako bi se potaknulo gospodarstvo i investicije s ciljem postizanja visoke kvalitete života građana, veće

¹ Izvor: Gradski ured za gospodarstvo, ekološku održivost i strategijsko planiranje - Priopćenje od 28. veljače 2024.

socioekonomske jednakosti i ubrzanja zelene transformacije. Slijedom navedenog Grad Zagreb u razdoblju od 2021. do 2025. usmjerava svoje djelovanje na četiri osnovna prioriteta:

1. Zeleno i otporno gospodarstvo
2. Društvena jednakost, kvalitetne i dostupne društvene usluge
3. Učinkovito i održivo upravljanje prostornim i prirodnim resursima
4. Zelena tranzicija i digitalna transformacija

Istaknuti prioriteti djelovanja, a koji su utvrđeni Planom razvoja Grada Zagreba do kraja 2027. godine (dokument koji je gradska skupština Grada Zagreba donijela 25. siječnja 2024. - SGGZ 3/24) i ovim Provedbenim programom, sukladni su razvojnim smjerovima krovnog strateškog dokumenta s dugoročnom vizijom razvoja Hrvatske - Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine (u daljnjem tekstu Nacionalna razvojna strategija), a oni su: održivo gospodarstvo i društvo, jačanje otpornosti na krize i zelena i digitalna tranzicija. Realizacija mjera Provedbenog programa Grada Zagreba za razdoblje od 2021. do 2025. godine (u daljnjem tekstu Provedbeni program) u velikoj će mjeri doprinijeti ispunjenju lokalnih, regionalnih, nacionalnih, europskih i globalnih strateških ciljeva.

1.1. Pravna osnova Provedbenog programa Grada Zagreba

Na temelju Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17 i 151/22) Grad Zagreb, kao teritorijalna jedinica s dualnim statusom županije i grada, donosi Provedbeni program kao kratkoročni akt strateškog planiranja, a čije trajanje prati mandat gradonačelnika Grada Zagreba.

Provedbeni program doprinosi ostvarenju strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije. On je spona između dugoročnih akata strateškog planiranja nacionalne razine, srednjoročnih akata strateškog planiranja nacionalne i područne (regionalne) razine i proračuna Grada Zagreba, čime se osigurava koherentnost cjelokupnog sustava strateškog planiranja. Također, Provedbeni program osigurava realizaciju posebnih ciljeva Plana razvoja Grada Zagreba.

1.2. Djelokrug rada

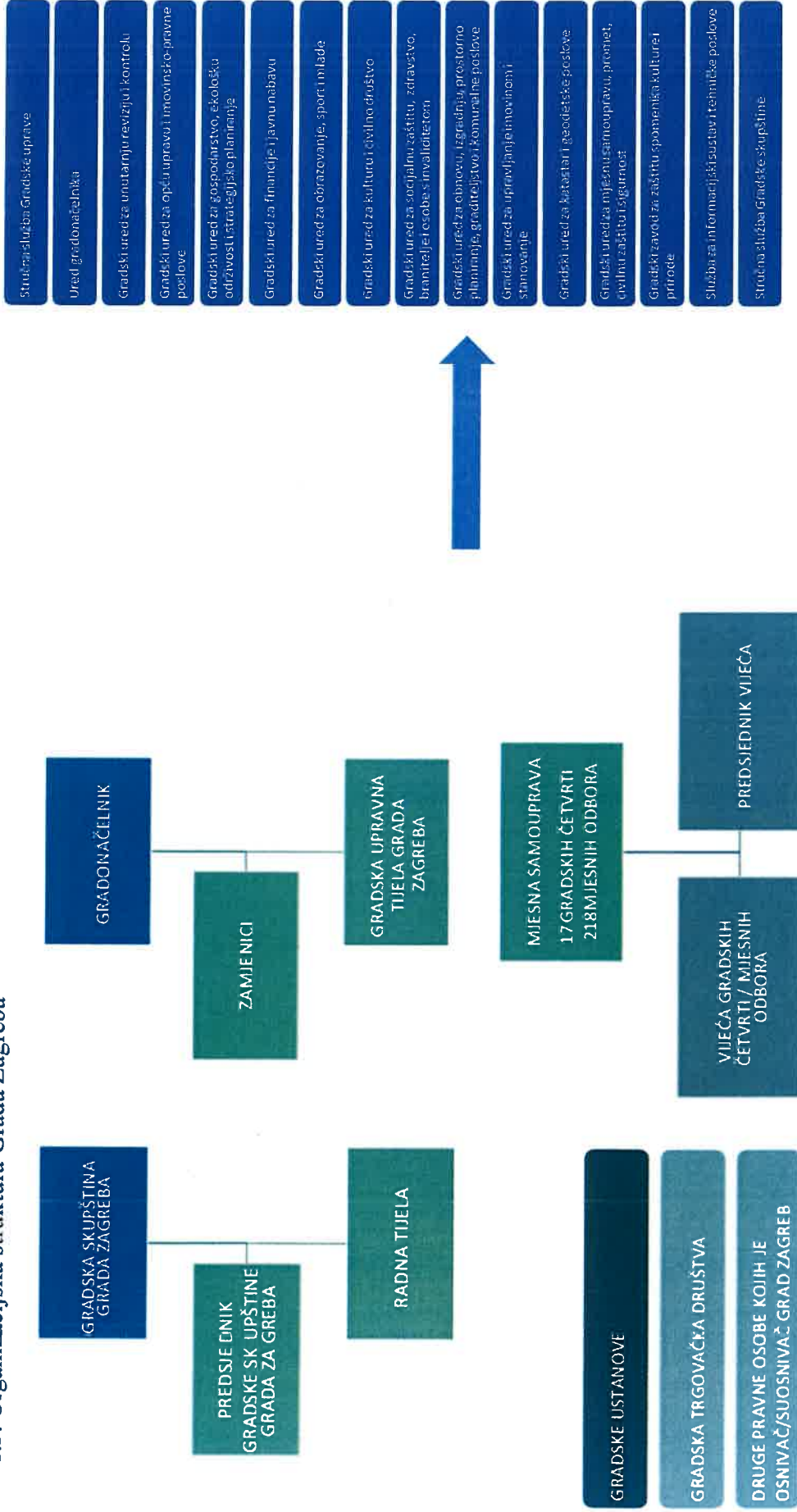
Grad Zagreb obavlja poslove grada i županije iz samoupravnog djelokruga, povjerene poslove državne uprave i druge poslove sukladno zakonu. U samoupravnom djelokrugu, Grad Zagreb obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom Republike Hrvatske ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, te poslove područnog (regionalnog) značaja, a osobito poslove:

- gospodarskog razvoja,
- komunalnog gospodarstva,
- prostornog i urbanističkog planiranja,

- uređenja naselja i stanovanja,
- odgoja i obrazovanja,
- zdravstva,
- socijalne skrbi,
- brige o djeci,
- kulture, tjelesne kulture i sporta,
- planiranja i razvoja mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova,
- prometa i prometne infrastrukture,
- zaštite potrošača,
- zaštite i unaprjeđenja prirodnog okoliša,
- protupožarne i civilne zaštite,
- održavanja javnih cesta,
- izdavanja građevinskih i lokacijskih dozvola i drugih akata vezanih uz gradnju, te provedbu dokumenata prostornog uređenja, kao i ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Poslove iz samoupravnog djelokruga Grada Zagreba obavljaju njegova gradska upravna tijela, ustanove, trgovačka društva i druge pravne osobe osnovane radi obavljanja javnih službi u Gradu Zagrebu. Osim njih, obavljanje navedenih poslova može se povjeriti, odnosno prenijeti i na druge pravne i fizičke osobe u skladu sa zakonom. Povjerene poslove državne uprave obavljaju upravna tijela Grada Zagreba.

1.3. Organizacijska struktura Grada Zagreba

1.4. Vizija Grada Zagreba 2025.

**Grad Zagreb- zelen, inovativan i održiv. Grad
solidarnosti i jednakih mogućnosti.**

Vizija Grada Zagreba u svojoj definiciji sadrži dugoročne ciljeve u skladu s postulatima razvoja modernog europskog grada. Temeljena je na pažljivo definiranim strateškim ciljevima razvoja osmišljenim kako bi zajamčili ugodan život i visoku kvalitetu života građana, uz brigu o okolišu i kvaliteti života budućih generacija.

1.5. Misija i mandat

Temeljni iskorak u odnosu na dosadašnje upravljanje Gradom ogleda se u redefiniranju razvojnih ciljeva i prioriteta, a na što se nastavlja postepena transformacija modela upravljanja. Uvode se kvalitetniji standardi rada, kompetitivna javna nabave uz ostvarivanje društvenih i ekoloških ciljeva i savjesno upravljanje imovinom, a grad se po načelu partnerstva i participativnosti otvara građanima.

Provedbeni program Grada Zagreba donosi se za razdoblje od 2021. do 2025. tijekom mandatnog razdoblja gradonačelnika Grada Zagreba Tomislava Tomaševića.

2. OPIS RAZVOJNIH POTREBA I RAZVOJNIH POTENCIJALA

Grad Zagreb zauzima površinu od 641,32 km², što čini 1,13% ukupne površine Republike Hrvatske. Graniči sa Zagrebačkom i Krapinsko-zagorskom županijom. U Zagrebu živi 767.131 stanovnika² u 68 naselja³, što je gotovo 20% stanovništva Republike Hrvatske. Smješten na spoju dvaju ključnih hrvatskih i europskih prostora – podunavskog i jadranskog, Grad Zagreb zauzima središnji položaj u odnosu na ostala tri hrvatska središta – Rijeku, Split i Osijek. Položaj na sjecištu koridora TEN-T prometne mreže X (Salzburg – Ljubljana – Zagreb – Solun) i Vb (Rijeka – Zagreb – Budimpešta) je važan razvojni potencijal i resurs za jačanje konkurentnosti Grada.

² Konačni rezultati Popisa stanovništva 2021., Državni zavod za statistiku

³ Odluka o naseljima u Gradu Zagrebu (Sl.gl.12/2019)

Zagreb je grad bogate kulturne baštine i znatnog udjela zaštićenih prirodnih vrijednosti pa osim obveze očuvanja baštine ima i potencijal njezina korištenja kao razvojnog resursa za pametni, održivi i uključivi rast i razvoj. Kao kulturno središte Republike Hrvatske, Grad Zagreb se ponosi brojnim kulturnim i umjetničkim događajima kojih je godišnje više od 5.000, a što ga čini živom pozornicom za kulturne i umjetničke sadržaje. Grad Zagreb je i hrvatsko središte kulturnih i kreativnih industrija koje su djelomično integrirane u gradsku kulturnu politiku i koje imaju znatan potencijal za umrežavanje sa širim spektrom razvojnih aktivnosti.

Zagrebačko gospodarstvo je otporno, raste i razvija vlastite kapacitete i ulaže u nove investicije, a njegovi razvojni potencijali posebno se ogledaju u ulaganjima u nove i zelene tehnologije, istraživanja i razvoj, inovacije i eko-inovacije i ubranu digitalnu tranziciju. Poduzetnici Grada Zagreba imaju najveći udio u poslovnim rezultatima poduzetnika Republike Hrvatske.

Udio poduzetnika sa sjedištem u Zagrebu po broju i po rezultatima na razini RH je sljedeći: 33,2 % u broju poduzetnika, 38,4 % u broju zaposlenih, 48,9 % u ukupnim prihodima hrvatskog gospodarstva, 48,79% u ukupnim rashodima, 52,7% u konsolidiranom financijskom rezultatu (neto dobiti), 38,4% u izvozu i 60,2 % u uvozu. Podaci iz službene evidencije nadležnih upravnih tijela pokazuju da je u lipnju 2022. u Gradu Zagrebu bilo 19.680 registriranih obrta što je udio od 19,7 % u ukupnom broju registriranih obrta u Republici Hrvatskoj.

Grad Zagreb prije pandemije korona virusa slovio je kao popularna City-break destinacija te je bilježio značajan godišnji rast turističkih dolazaka i noćenja tako da je 2019. godine Zagreb posjetilo rekordnih 1.454.019 turista koji su ostvarili 2.638.962 noćenja što je predstavljalo rast od 3,8% u dolascima i 5,1% u noćenjima u odnosu na 2018. godinu. Od 2020. godine obilježene početkom pandemije korona virusa i potresom, turistički promet Grada Zagreba zabilježio je značajan pad turističkih dolazaka i noćenja.

Značajan napredak po pitanju dolazaka i noćenja događa se 2022. godine kada je u prvih devet mjeseci 2022. godine zabilježen posjet 796.503 turista koji su ostvarili 1.628.313 noćenja što je 82,4% više dolazaka i 74,9% više noćenja turista u odnosu na isto razdoblje 2021.

Kriza prouzročena pandemijom korona virusa stvorila je priliku za ispravljanje nedostataka u ponudi i za unaprjeđivanje i diversifikaciju turističkih proizvoda.

Buduće strateško planiranje razvoja turizma u Gradu Zagrebu vezano je uz skorašnje donošenja nacionalnog Zakona o turizmu koji će propisati koje su obveze JP(R)S vezano za daljnji razvoj održivog, otpornog i inovativnog turizma. Jedna od razvojnih potreba za sektor turizma iz Plana razvoja Grada Zagreba za razdoblje do 2027. ističe potrebu izrade strateškog dokumenta razvoja turizma grada Zagreba na principima održivosti s uključenim mjerama za njegovu učinkovitu provedbu.

Približno dvije trećine površine Grada Zagreba nalazi se izvan građevinskog područja naselja, a jedna trećina (21.733 ha ili 33,9 % ukupne površine grada) je poljoprivredno zemljište. Poljoprivredna proizvodnja se danas odvija na oko 14.300 ha površine, a najintenzivnija je u sjeveroistočnom i južnom dijelu Grada Zagreba. U sljedećem razdoblju Grad Zagreb planira više ulagati u lokalne proizvođače hrane kako bi građani imali mogućnost nabave zdravih i

ekoloških namirnica. Također, Zagreb želi postati prvi grad u Hrvatskoj koji uvodi sustav nabave ekološki i lokalno proizvedene hrane u javne ustanove.

Nedostatnost kapaciteta gradskih predškolskih ustanova rješava se izgradnjom novih objekata u skladu sa suvremenim pedagoškim standardima, ponajprije u novim stambenim naseljima i u gradskim četvrtima s najvećim potrebama: Sesvete, Stenjevec, Podsljeme, Trešnjevka – sjever, Trešnjevka – jug, Novi Zagreb – zapad i Brezovica.

S obzirom na to da su posljedice potresa na školskim objektima znatne, prioritet je cjelovita obnova školskih objekata kao i izgradnja novih, s većom energetsom učinkovitošću i većom protupotresnom i protupožarnom otpornošću. Izgradnja novih škola u najfrekventnijim unutar gradskim migracijskim područjima, adaptacija i modernizacija osnovnoškolskih i srednjoškolskih objekata i izgradnje novih sportskih dvorana i terena povećava standard, kvalitetu i uključivost nastave i nastavnih programa.

Uključivanje većeg broja građana u sportsko-rekreacijske aktivnosti, promidžba Grada organiziranjem sportskih priredbi i ostvarivanje vrhunskih rezultata osnovni su motivi za ulaganje u sport. Grad Zagreb ostvaruje vrhunske sportske rezultate i na svjetskoj razini, a sve većem broju građana su omogućene različite sportsko-rekreacijske aktivnosti. Međutim, potrebno je osigurati bolju dostupnost sportsko-rekreacijske infrastrukture i njezina ravnomjernijeg razmještaja.

Unatoč trendu smanjenog korištenja prava iz sustava socijalne skrbi, a što je povezano s padom evidentirane nezaposlenosti u Gradu Zagrebu, potrebno je: kontinuirano sustavno praćenje i vrednovanje mjera socijalne zaštite; jačanje kvalitete socijalnih usluga za sve osjetljive skupine; razvijanje smještajnih kapaciteta ustanova socijalne skrbi; razvijanje partnerstva s civilnim sektorom u razvoju personaliziranih usluga za različite skupine, kao i potpora socijalnom poduzetništvu i socijalnim inovacijama.

Zdravstveni sustav u Gradu Zagrebu nije moguće promatrati samo na područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, jer je veći broj zdravstvenih ustanova u državnom vlasništvu i od važnosti koja prelazi administrativne granice Grada Zagreba. Veći broj stručnjaka i povećanje prostornih kapaciteta u ustanovama u vlasništvu države, Grada Zagreba te kod privatnih osnivača, integralni pristup i promicanje zdravih životnih stilova i preventive temelji su dugoročnog razvoja zdravstva Grada Zagreba te dostupnosti i kvalitetnije zdravstvene zaštite Zagrepčana.

U području prostornog poseban naglasak je na urbanoj regeneraciji *brownfield* prostora sa svim procesnim koracima. Analizom stvarnog korištenja površina iz 2021. evidentirano je približno 130 *brownfield* lokacija. Te su lokacije razvojni potencijal Grada Zagreba, pogodne za razvoj poduzetništva, društvene i poduzetničke infrastrukture te priuštive stanogradnje.

Radi očuvanja zelenih površina i ekosustava na području Grada, unaprjeđuje se sustav strateški planirane mreže prirodnih i poluprirodnih staništa visoke kvalitete – zelenu infrastrukturu s multifunkcionalnom i međusobno povezanom mrežom zaštićenih i ostalih prirodnih te čovjekovim djelovanjem stvorenih područja i krajobraza visoke ekološke vrijednosti. Zaštita i regeneracija ugroženih ekosustava i dobro osmišljene, povezane zelene i plave površine preduvjet su zdravog životnog okruženja, prilagodbe klimatskim promjenama te očuvanju i povećanju biološke raznolikosti u Gradu. Razvoj visokokvalitetnog urbanog okruženja za sve, uključuje dostupnost zelenih i rekreacijskih površina, a zelena transformacija doprinosi borbi protiv globalnog zatopljenja, nastojanjima za prilagodbu neizbježnim klimatskim promjenama, zaštiti i visokoj kvaliteti zraka, vode i tla, održivom korištenju prostora, kao i kvaliteti urbanog života. Klimatski neutralna opskrba energijom, obnovljivi izvori, provedba mjera energetske učinkovitosti te modalni prijelaz na javni prijevoz, pješaćenje i vožnja biciklom, pridonose značajnom smanjenju emisija stakleničkih plinova i stoga predstavljaju jedan od prioriteta mandatnog razdoblja.

Sustav gospodarenja otpadom orijentiran je na poticanje kružnog gospodarstva kroz proširenu odgovornost proizvođača proizvoda te javnu uslugu, kojom se potiče korisnika na predaju otpada odvojeno po vrstama. Prioritet je gradnja i održavanje infrastrukture za sakupljanje komunalnog otpada i unaprjeđivanje slike grada redukcijom i kvalitetnijom prostornom organizacijom postave spremnika na javnim gradskim površinama te osnaživanjem infrastrukturnih, ljudskih i drugih kapaciteta gradskih tvrtki iz sustava gospodarenja otpadom.

Ulična gradska prometna mreža je nedovoljno propusna tijekom vršnog opterećenja, a parkirališta iz središta grada potiču na korištenje automobila i smanjuju pješački i biciklistički prostor, nedovoljno je mostova preko rijeke Save, deniveliranih cestovno željezničkih raskrižja, uređenih, deniveliranih i sigurnih pješačko-biciklističkih prijelaza preko željezničke pruge, a biciklističke mreže su nedovoljno razvijene i razgranate kao i prometne trake rezervirane za javni prijevoz i dr. Premda je u segmentu javnog prijevoza započeo proces modernizacije autobusnog i tramvajskog voznog parka, postoji velika potreba za novim vozilima zbog zastarjelosti voznog parka te za proširenjem postojeće mreže tramvajskih prometnica.

Strateški cilj za razvoj gradskog i prigradskog prometa na području Grada Zagreba i njegova šireg okruženja, u velikom se dijelu odnosi na poticanje biciklističkog prometa, na izgradnju biciklističke infrastrukture te na osiguravanje urbanih prostora za građane bez automobilskog prometa, ponajprije proširenjem pješačke zone i sagledavanjem mogućnosti za uvođenja novih.

U mandatnom razdoblju, posebna pažnja posvećuje se razvoju pametnih rješenja u svim segmentima upravljanja Gradom i javnim servisima, a posebno se ističe važnost razvoja pametnog upravljanja energijom, komunalnim uslugama i prometom, te digitalne transformacije Gradske uprave Grada Zagreba i trgovačkih društava u vlasništvu Grada.

3. PRIORITETI JAVNIH POLITIKA GRADA ZAGREBA

Prioriteti Grada Zagreba utvrđeni Provedbenim programom u skladu su sa zaključcima analize razvojnih potreba i potencijala koja je provedena tijekom procesa izrade Plana razvoja Grada Zagreba za razdoblje do kraja 2027. godine, kao i s definiranim strateškim okvirom Plana. Također, identificirani prioriteti doprinose ostvarenju strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije.

3.1. Zeleno i otporno gospodarstvo

Jačanje gospodarstva i posljedično povećanje zaposlenosti važan je čimbenik za razvoj Grada Zagreba i podizanje razine kvalitete života njegovih građana. Stoga se u okviru prioriteta javnih politika Zeleno i otporno gospodarstvo planiraju posebni ciljevi, mjere i aktivnosti koji će doprinijeti većoj konkurentnosti i otpornosti gospodarstva. Potreba digitalne i zelene transformacije, kao glavnih pokretača oporavka i dugoročnog rasta bez kojih nema povećanja konkurentnosti, identificirana je u tijeku procesa izrada mjera usmjerenih na jačanje rasta i konkurentnosti poduzetništva, uz potrebu razvoja privatnog sektora s potencijalom za investicije, inovacije, međunarodnu konkurentnost i izvoz. Sukladno iskustvima u kriznoj situaciji zbog COVID-19 pandemije, naglasak je stavljen i na poticanje uspješnije prilagodbe novonastalim okolnostima kako bi se sačuvala gospodarska aktivnost te, posljedično, radna mjesta. Osim mjera usmjerenih jačanju gospodarstva u cjelini te mjera za jačanje tržišta rada, naglasak je stavljen i na specifične sektore poljoprivrede i turizma koji su se u situaciji uzrokovanoj pandemijom COVID-19 pokazali najmanje otporni.

3.2. Društvena jednakost, kvalitetne i dostupne društvene usluge

Društvena (javna) infrastruktura i usluge važna su komponenta modernog društva koju stalno treba jačati i unaprjeđivati. Područja obuhvaćena ovim prioritetom javne politike su: odgoj i obrazovanje, socijalna skrb, zdravstvo, kultura i sport te upravljanje Gradom i njegovim razvojem. Planirani specifični ciljevi i mjere nastali su kao odgovor na razvojne potrebe društva i omogućit će građanima ravnomjerno raspoređenu i svima dostupnu društvenu infrastrukturu kao temelj za zdrav, aktivan i kvalitetan život te svima lako dostupne digitalizirane javne usluge. Provođen će se progresivne socijalne, obrazovne, zdravstvene, kulturne i druge mjere koje stvaraju preduvjete za povećanje društvene jednakosti s posebnim naglaskom na mjere koje socijalno isključenim i marginaliziranim skupinama osiguravaju dostojanstven život. Jačat će se ljudski resursi javnog sektora te osnažiti uloga građana u planiranju razvoja Grada.

3.3. Učinkovito i održivo upravljanje prostornim i prirodnim resursima

Učinkovito upravljanje prostornim i prirodnim resursima nužno je za ostvarenje dugoročnog, održivog razvoja. Potreba unaprjeđivanja sustava integriranog održivog planiranja

identificirana je kako bi se budući razvoj zasnivao na učinkovitijem korištenju postojećih potencijala što prvenstveno podrazumijeva napuštena *brownfield* područja, a koja su prepoznata kao značajan resurs. Planira se pravično i učinkovitije korištenje gradske imovine, jer je unapređenje sustava upravljanja i povećanje prihoda od upravljanja gradskom imovinom istaknuto kao razvojna potreba. Također, bitne sastavnice ovog prioriteta javnih politika odnose se na zaštitu okoliša s naglaskom na uspostavu učinkovitog cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, modernizaciju prometnog sustava i infrastrukture uključujući unaprjeđenje gradskog prijevoza te poboljšanje vodno komunalne i primarne infrastrukture.

3.4. Zelena tranzicija i digitalna transformacija

Kako bi se ostvarili ciljevi smanjenja emisija stakleničkih plinova od najmanje 55% do 2030. i dostizanje klimatske neutralnosti Europskog kontinenta do najkasnije 2050., nužno je osigurati sveobuhvatnu potporu aktivnostima koji se tiču zelene tranzicije (energija, klima i povezane horizontalne teme) na području Grada Zagreba. Grad Zagreb bi do 2030. trebao biti čist, zdrav, resursno-učinkovit grad sa značajno smanjenim emisijama stakleničkih plinova, ali u isto vrijeme grad s robusnom, održivom, globalno kompetitivnom ekonomijom temeljenoj na digitalnom i održivom razvoju odvojenom od prekomjerne uporabe prirodnih resursa.

3.5. Usklađenost prioriteta javnih politika Grada Zagreba sa strateškim aktima Europske unije, nacionalne i područne (regionalne) razine

Prioriteti javnih politika Grada Zagreba	Kohezijska politika Europske unije za razdoblje od 2021. do 2027.	Nacionalna razvojna strategija	Plan razvoja Grada Zagreba
Zeleno, održivo i otporno gospodarstvo	<p>Cilj 1: Pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe</p> <p>Cilj 2: Zelenija Europa, uključujući usklađenost sa Zelenim planom za malo i srednje poduzetništvo</p> <p>Cilj 4: Europa s istaknutijom socijalnom komponentom provedbe Europskog stupa socijalnih prava te s ciljevima Zajedničke poljoprivredne politike nakon 2020. godine</p>	<p>Cilj 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo</p> <p>Cilj 2. Obrazovani i zaposleni ljudi</p> <p>Cilj 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva</p> <p>Cilj 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva</p>	Prioritet „Zeleno i otporno gospodarstvo“

<p>Društvena jednakost, kvalitetne i dostupne društvene usluge</p>	<p>Cilj 4: Socijalna Europa provedbom Europskog stupa socijalnih prava ulaganjem u sustave obrazovanja, socijalne skrbi s naglaskom na socijalnu integraciju ranjivih skupina građana i sustav zdravstvene skrbi</p> <p>Cilj 5: Europa bliža građanima jačanjem civilnog sektora u planiranju razvoja Grada, daljnjom digitalizacijom usluga javnog sektora radi bolje dostupnosti krajnjim korisnicima – građanima i poduzetnicima te većom međusektorskom suradnjom svih društvenih sastavnica</p>	<p>Cilj 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo</p> <p>Cilj 2. Obrazovani i zaposleni ljudi</p> <p>Cilj 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom</p> <p>Cilj 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život</p> <p>Cilj 6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji</p> <p>Cilj 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva</p>	<p>Prioritet „Društvena Jednakost, kvalitetne i dostupne društvene usluge“</p>
<p>Urbana revitalizacija i održivo upravljanje prostornim i prirodnim resursima</p>	<p>Cilj 2: Zelenija Europa s fokusom na smanjenje emisije ugljika; promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnog gospodarstva, prilagodbom klimatskim promjenama i upravljanju rizicima i njihovom sprječavanju.</p> <p>Cilj 5: Europa bliža građanima, podupiranjem strategija vođenih na lokalnoj razini i održivoga urbanog razvoja u cijeloj Europskoj uniji</p>	<p>Cilj 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost</p> <p>Cilj 10. Održiva mobilnost</p> <p>Cilj 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva</p> <p>Cilj 13. Jačanje regionalne konkurentnosti – Razvoj pametnih i održivih gradova</p>	<p>Prioritet „Učinkovito i održivo upravljanje prostornim i prirodnim resursima“</p>

Zelena tranzicija i digitalna transformacija	Cilj 3: Zelenija Europa: zeleniji, niskougljični prijelaz prema neto nultom ugljičnom gospodarstvu i otpornoj Europi, promicanju čiste i poštene energetske tranzicije, zelenim i plavim ulaganjima, kružnom gospodarstvu, ublažavanju i prilagodbi na klimatske promjene, sprječavanja i upravljanja rizicima i održivoj urbanoj mobilnosti	Cilj 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost Cilj 10. Održiva mobilnost Cilj 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva Cilj 13. Jačanje regionalne konkurentnosti – Razvoj pametnih i održivih gradova	Prioritet „Zelena tranzicija i digitalna transformacija“
---	---	--	---

4. ODABIR STRATEŠKIH I ODGOVARAJUĆIH POSEBNIH CILJEVA IZ HIJERARHIJSKI VIŠIH AKATA STRATEŠKOG PLANIRANJA TE OPIS USKLAĐENOSTI S DOKUMENTIMA PROSTORNOG UREĐENJA

Strateški ciljevi Nacionalne razvojne strategije	Posebni ciljevi Plana razvoja Grada Zagreba
SC 1: Konkurentno i inovativno gospodarstvo	PC 1. Razvoj održivog i konkurentnog gospodarstva PC 2. Jačanje rasta i konkurentnosti MSP i obrta PC 4. Podrška održivom, otpornom i konkurentnom turizmu PC 8. Osnaživanje kulture i kreativnog stvaralaštva
SC 2: Obrazovani i zaposleni ljudi	PC 3. Jačanje tržišta rada PC 6. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti odgoja i obrazovanja
SC 3: Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom	PC 9. Razvoj učinkovitog i participativnog sustava upravljanja Gradom
SC5: Zdrav, aktivan i kvalitetan život	PC 7. Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti zdravstvenih i socijalnih usluga te poticanje na zdrav i aktivan način života
SC7: Sigurnost za stabilan razvoj	PC 10. Unaprjeđenje urbane sigurnosti Grada Zagreba

SC8: Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost	PC 11. Unaprjeđenje sustava upravljanja imovinom i cjelokupnim prostorom Grada
	PC 12. Zaštita okoliša i prirode
	PC 13. Unaprjeđenje komunalne infrastrukture
	PC 14. Poticanje energetske tranzicije
SC 9: Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva	PC 5. Podrška održivom razvoju poljoprivredne proizvodnje i šumarstva
SC10: Održiva mobilnost	PC 15. Čist i održiv promet
SC 11: Digitalna tranzicija društva i gospodarstva	PC 17. Razvoj napredne komunikacijske infrastrukture i digitalna transformacija Grada

4.1. Popis mjera za provedbu odabranih posebnih ciljeva

Provedba utvrđenih posebnih ciljeva ostvaruje se Provedbenim programom koji sadrži pedeset osam (58) mjera. Definirane mjere su usklađene sa strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije, hijerarhijski najvišim aktom strateškog planiranja sukladno odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (Narodne novine 123/17 i 151/22), uzimajući u obzir Plan razvoja Grada Zagreba za razdoblje do kraja 2027. godine.

Posebni cilj 1- Razvoj održivog i konkurentnog gospodarstva

Mjere za provedbu:

- Poticanje ulaganja u nove i zelene tehnologije, istraživanje i razvoj, transfer tehnologije i znanja te razvoj inovativnih proizvoda i usluga
- Administrativno rasterećenje poduzetnika i poticanje digitalizacije poslovanja

Konkurentnost gospodarstva unaprijedit će se poticanjem uvođenja novih i zelenih tehnologija u poslovanje te daljnjim jačanjem sustava potpora inovativnim poduzećima za razvoj inovacija i eko-inovacija. U tom procesu fokus je na srednje visokoj i tehnološki visoko složenoj proizvodnji s posebnim naglaskom na postugljične tehnologije. Skupom mjera poticat će se suradnja gospodarstva sa znanstvenoistraživačkim institucijama u cilju transfera tehnologije i

znanja, primjena pametne specijalizacije i inovacijskih klastera. Također, provodit će se aktivnosti usmjerene integraciji digitalne tehnologije i jačanju kibernetičke sigurnosti putem potpora malim i srednjim poduzećima te nadogradnji i ubrzavanju digitalnih javnih gradskih servisa za pružanje podataka i usluga poduzetnicima. Jedna od bitnih mjera odnosi se na administrativno rasterećenje poduzetnika koja u sebi sadrži aktivnost jačanja transparentnog vođenja gradskih troškova u cilju smanjenja koruptivnih rizika kod javnih nabava.

Posebni cilj 2- Jačanje rasta i konkurentnosti MSP i obrta

Mjere za provedbu:

- Bolji pristup izvorima financiranja
- Podrška posebnim kategorijama poduzetnika (poduzetnici početnici, mladi, žene, društveni poduzetnici i dr.)
- Poticanje internacionalizacije poslovanja malih i srednjih poduzetnika
- Unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture i sustava planiranja te praćenja gospodarskih aktivnosti

Skupom mjera malim i srednjim poduzetnicima olakšat će se pristup izvorima financiranja uključujući razvoj i omogućavanje pristupa alternativnim izvorima financiranja. Poticat će se izvoz, daljnji razvoj poduzetničke infrastrukture te posebne kategorije poduzetništva kao što su poduzetnici početnici, žensko poduzetništvo, društveno poduzetništvo i dr. Promovirat će se Zeleni akcijski plan za mala i srednja poduzeća i pružati podrška poduzetnicima vezano za učinkovitije korištenje resursa i energetske učinkovitost.

Posebni cilj 3- Jačanje tržišta rada

Mjere za provedbu:

- Prilagodba obrazovnih programa i potreba tržišta rada
- Poticanje cjeloživotnog učenja
- Mjere aktivne politike zapošljavanja
- Uključivanje socijalno osjetljivih i marginaliziranih skupina i osoba u nepovoljnom položaju na tržište rada

Mjere usmjerene na jačanje tržišta rada posebno se odnose na nezaposlene i privremeno zaposlene na nesigurnim poslovima. Aktivno će se poticati prilagodba obrazovnih programa tržištu rada i cjeloživotno učenje te provoditi mjere aktivne politike zapošljavanja jačanjem programa potpora za široki spektar korisnika. Podupirat će se programi samozapošljavanja i zapošljavanja u zelenom gospodarstvu s niskim emisijama ugljika i učinkovitim korištenjem resursa. Također, provode se aktivnosti za bolje uključivanje ranjivih skupina i osoba u nepovoljnom položaju na tržište rada.

Posebni cilj 4- Podrška održivom, otpornom i konkurentnom turizmu

Mjere za provedbu:

- Diversifikacija i poboljšanje turističke ponude i poticanje razvoja selektivnih oblika turizma
- Jačanje međusektorske i međužupanijske suradnje u turizmu, promocija Grada i brendiranje kao city break destinacije

Posljednjih godina se Grad Zagreb etablirao kao poželjna europska turistička destinacija. Međutim, nakon COVID-19 pandemije koja je prouzročila veliki pad turističkih dolazaka sa svih emitivnih tržišta i, posljedično, pad turističkog prometa, pokrenute su aktivnosti usmjerene ka oporavku i smanjenju rizika za poslovanje u turističkom ekosustavu. Također, potiče se cjelogodišnji turizam razvojem kulturnoga, kongresnog i zdravstvenog turizma. Skupom mjera i aktivnosti želi se potaknuti kreiranje novih turističkih proizvoda i usluga, povećanje i daljnji razvoj smještajnih kapaciteta, kvalitetnije prezentiranje turističkih atrakcija te revitalizacija i revalorizacija kulturne baštine i *brownfield* lokacija radi razvoja održivog turizma.

Posebni cilj 5 - Podrška održivom razvoju poljoprivredne proizvodnje i šumarstva

Mjere za provedbu:

- Održivo gospodarenje poljoprivrednim zemljištem
- Jačanje sustava poljoprivrednih gospodarstava
- Razvoj održivog sustava urbane prehrane
- Održivo gospodarenje šumama, lovištima i zaštita divljači

Konkurentnost i održivost poljoprivredne proizvodnje i šumarstva podupirat će se skupom mjera koje imaju za cilj održivo gospodarenje poljoprivrednim i šumskim zemljištem te poticanje ekološke proizvodnje u cilju zdrave prehrane i jačanje sustava OPG-ova. Neke od aktivnosti koje će se provoditi, a u skladu su s identificiranim problemima i potrebama, su jačanje tržišta lokalno uzgojenih proizvoda, poticanje okrupnjavanja i obnove zemljišta, certificiranje poljoprivrednih proizvoda, povezivanje poljoprivrednih proizvođača radi boljeg pozicioniranja na tržištu te poticanje uspostave kratkih opskrbnih lanaca.

Posebni cilj 6 – Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti odgoja i obrazovanja

Mjere za provedbu:

- Unaprjeđenje predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske infrastrukture i programa
- Jačanje visokoškolskog obrazovanja i znanosti, razvoj infrastrukturnog sadržaja po mjeri studenata te poticanje cjeloživotnog obrazovanja

Kako bi sustav odgoja i obrazovanja odgovorio na razvojne potrebe predškolske djece, učenika, studenata i njihovih roditelja ulaže se u odgojno-obrazovnu infrastrukturu, opremu i ljudske potencijale, osobito u novim gradskim naseljima i u onima s nedostatnim kapacitetima. Nizom aktivnosti i pokrenutih projekata u 2022. nastoje se znatno povećati kapaciteti predškolskih ustanova. Teži se uvođenju jedno smjenske nastave u svim školama i omogućavanju produženog boravka za svu djecu kojoj je to potrebno. Razvijanjem kampusa i integracijom disperziranih sadržaja u njihov prostor, izgradnjom novih smještajnih kapaciteta za studente te jačanjem suradnje svih sastavnica Sveučilišta međusobno i s ostalim javnim institucijama pridonijet će se jačanju visokoškolskog obrazovanja i znanosti. Također će se unaprijediti sudjelovanje građana u cjeloživotnom obrazovanju u smislu stjecanja novih i unapređenja stečenih kvalifikacija, osobito onih u skladu s potrebama tržišta rada.

Posebni cilj 7 – Unaprjeđenje kvalitete i dostupnosti zdravstvenih i socijalnih usluga te poticanje na zdrav i aktivan način života

Mjere za provedbu:

- Unapređenje zdravstvenog sustava
- Jačanje socijalne uključenosti i unapređenje standarda socijalne skrbi
- Unapređenje sportske infrastrukture i jačanje sportske kulture

Zdravstveni sustav, nakon suočavanja s pandemijom COVID-19 i posljedicama potresa, osnažuje ljudske i infrastrukturne kapacitete kako bi mogao što brže odgovoriti i na buduće krizne situacije i njihov utjecaj, osobito na mentalno zdravlje te na pojavu emergentnih zaraznih bolesti. Boljim planiranjem i upravljanjem poboljšat će se sustav zdravstvene skrbi kako bi ona bila dostupnija i prilagođenija potrebama građana te će se dodatno unaprijediti postojeće digitalne zdravstvene usluge i razviti nove.

U sustavu socijalne skrbi cilj je smanjiti postojeće nejednakosti i adekvatno zaštititi najugroženije skupine. Mjere su usmjerene na razvoj novih usluga i na bolje informiranje građana, osobito pripadnika ranjivih skupina, o uslugama koje su im na raspolaganju.

Također će se jačati institucionalna i izvaninstitucionalna skrb te unaprjeđivati sadržaji za osobe starije životne dobi. Razvijat će se i poticati usluga skrbi i pomoći socijalno osjetljivim i marginaliziranim skupinama tijekom kriznih situacija što se pokazalo potrebnim u pandemijskom razdoblju te nakon razornog potresa iz ožujka 2020.

Promicanje zdravog i aktivnog načina života je osobiti interes Grada Zagreba pa će se ulagati u sportsku infrastrukturu kako bi bila ravnomjerno raspoređena i svima dostupna. Nadalje, promicat će se svijest građana o važnosti sporta za zdravlje.

Posebni cilj 8 – Osnajivanje kulture i kreativnog stvaralaštva

Mjere za provedbu:

- Poticanje razvoja kulture i umjetničkog stvaralaštva
- Poticanje razvoja kulturnih i kreativnih industrija

Raznovrsnost kulturnog života u gradu je jedna od njegovih najvećih vrijednosti i snažan poticaj daljnjem društvenom, demokratskom i gospodarskom razvoju. Poboljšanjem sustava upravljanja gradskom kulturom potaknut će se njezinu vidljivost i relevantnost te osigurati uvjete za daljnji razvoj, radi čega je donesen Program razvoja kulture Grada Zagreba (2024. – 2030.). Kulturni sadržaji trebaju biti svima jednako dostupni, stoga se planiraju mjere i aktivnosti kojima će se osigurati prostori za kulturne programe i sadržaje u svim gradskim četvrtima, kao i prilagodba tih sadržaja osobama s invaliditetom. Poticat će se razvoj kulturnih i kreativnih industrija koje, poput arhitekture, dizajna ili filma predstavljaju značajan segment zagrebačke kulturne baštine, i čijom se promocijom osigurava snažniji doprinos kulture društvenom i gospodarskom rastu Zagreba. Također, Grad Zagreb želi ojačati svoju prepoznatljivost kao europskog kulturnog središta što bi dodatno osnažilo i njegovu poziciju kao turistički poželjnu destinaciju.

Posebni cilj 9 – Razvoj učinkovitog i participativnog sustava upravljanja Gradom

Mjere za provedbu:

- Unaprjeđenje i digitalizacija poslovnih procesa i usluga Grada i upravljanje promjenama
- Unaprjeđenje međusektorske suradnje svih sastavnica društva
- Jačanje participativne demokracije u planiranju razvoja Grada
- Učinkovito i transparentno upravljanje financijama (zajmovi) i podrška obavljanju redovnih djelatnosti izvršnog tijela, predstavničkih tijela i upravnih tijela Grada Zagreba

Nastavit će se s aktivnostima unaprjeđenja i digitalizacije poslovnih procesa i usluga Grada te sustava upravljanja promjenama i unaprjeđenja partnerstva i međusobne suradnje svih sastavnica društva na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. Također, poticat će se načelo participacije kao integralno načelo sustava upravljanja gradom kroz maksimalnu transparentnost, otvorenost i jačanje procedura za uključivanje građana u proces savjetovanja s javnošću. Jačanje kapaciteta ljudskih potencijala provodit će se posebice na području poslovnog upravljanja i digitalnih vještina te za bolju pripremu i provedbu razvojnih projekata sufinanciranih sredstvima Europske unije.

Posebni cilj 10 – Unaprjeđenje urbane sigurnosti Grada Zagreba

Mjere za provedbu:

- Jačanje sposobnosti operativnih snaga civilne zaštite
- Jačanje vatrogasnog sustava
- Umanjenje rizika od klizanja tla

Urbana sigurnost unaprjeđuje se kontinuiranom izobrazbom, ulaganjem u ljude i opremu, primjenom novih i inovativnih tehnologija, znanstvenim istraživanjima i izradom baza podataka o rizicima i prijetnjama. Jačanje sposobnosti operativnih snaga civilne zaštite fokusirat će se na opremanje njihovih postrojbi osobnom i skupnom zaštitnom opremom i alatima te kontinuiranim provođenjem vježbi. Kroz jačanje vatrogasnog sustava stvorit će se okvir za razvoj sustava ranog upozoravanja daljnjim ulaganjem u ljude, instrumente i opremu te izgradnjom i opremanjem vatrogasnih postaja i dobrovoljnih vatrogasnih društava.

Umanjenjem rizika od klizanja tla obuhvatit će se aktivnosti monitoringa i prikupljanja podataka geotehničkih istraživanja, sanacije klizišta i rješavanja odvodnje oborinske vode.

Posebni cilj 11 – Unaprjeđenje sustava upravljanja imovinom i cjelokupnim prostorom Grada

Mjere za provedbu:

- Održivo planiranje razvoja Grada i korištenje cjelokupnog prostora
- Unaprjeđenje sustava zelene infrastrukture Grada i primjene rješenja temeljenih na prirodi
- Učinkovito upravljanje gradskom imovinom, uz daljnji razvoj programa javnog stanovanja
- Unapređenje kvalitete katastarskih i zemljišnoknjižnih podataka na području Grada Zagreba

Polazište za održivo planiranje razvoja je integralan pristup koji u obzir uzima sve relevantne čimbenike koji utječu na pojave i procese u prostoru. Radi unaprjeđenja planiranja i korištenja cjelovitog prostora Grada teži se kvalitetnom prostornom planiranju i na kreativnijim pristupima, osobito u kontekstu prilagodbe klimatskim promjenama i unaprjeđenja biološke raznolikosti u urbanom području te održive mobilnosti i dostupnosti sadržaja („15-minutni grad“). Posebna važnost pridaje se planiranju zelene infrastrukture te upravljanju gradskom imovinom, među ostalim vezano i uz programe javnog stanovanja.

Posebni cilj 12– Zaštita okoliša i prirode

Mjere za provedbu:

- Zaštita i održivo upravljanje područjima s razvojnim posebnostima: Medvednica i Sava
- Zaštita i poboljšanje kvalitete sastavnica okoliša
- Učinkovit monitoring i upravljanje prirodnom baštinom i geobioraznolikošću

Zaštita okoliša je poseban cilj kojim se štiti i prati sve sastavnice okoliša (tlo, otpad, buka, zrak, vode), a promicanje klimatski neutralnih politika i energetske učinkovitosti provodit će se postavljanjem temelja za energetske tranzicije i aktivnostima usmjerenim prilagođavanju klimatskim promjenama i rizicima.

Posebni cilj 13– Unaprjeđenje komunalne infrastrukture

Mjere za provedbu:

- Zaštita sustava vodoopskrbe i odvodnje
- Povećanje djelotvornosti u gospodarenju komunalnim otpadom
- Poboljšanje opremljenosti gradskog područja

Komunalna infrastruktura će se unaprijediti prvenstveno proširenjem mreže i ustrojavanjem jedinstvene GIS prostorne evidencije komunalne infrastrukture. Sustavi javnih usluga unaprijedit će se poboljšanjem vodne usluge, ponajprije proširenjem mreže i smanjenjem gubitaka u vodoopskrbnom sustavu, uspostavom cjelovitog sustava gospodarenja otpadom te izgradnjom novih kapaciteta te unaprjeđenjem ostalih sustava/usluga obuhvaćenih ovim posebnim ciljem (tržnice, groblja...). Ostvarenje ovog posebnog cilja također traži veća ulaganja u elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i u digitalizaciju komunalnih usluga, odnosno sustava praćenja potrošnje.

Posebni cilj 14– Poticanje energetske tranzicije

Mjere za provedbu:

- Integralna, dubinska energetska obnova ~~stambenog fonda~~ i javnog fonda zgrada i suzbijanje energetske siromaštva
- Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije i visokoučinkovitih kogeneracija
- Povećanje energetske učinkovitosti i modernizacija sustava javne rasvjete Grada Zagreba
- Povećanje učinkovitosti i unaprjeđenje sustava grijanja i hlađenja
- Uvođenje sustava automatskog nadzora i individualnog mjerenja potrošnje energije i vode

Povećanjem energetske učinkovitosti, snažnim poticanjem razvoja i korištenja obnovljivih izvora energije čiji je današnji udio u energetske bilanci Grada Zagreba skoro pa zanemariv i digitalizacijom energetske infrastrukture (pametne mreže i daljinsko očitavanje potrošnje energije i vode) osigurava se sustavna i sinergijska transformacija cjelokupnog sustava, u skladu sa svim smjernicama Zelenog plana za Europu.

Posebni cilj 15– Čist i održiv promet

Mjere za provedbu:

- Čist, održiv i unaprijeđen sustav javnog gradskog prijevoza
- Integrirani razvoj cestovnoga prometa
- Unaprijeđenje zračnog prometa
- Unaprijeđenje željezničkog prometa
- Razvoj infrastrukture i poticanje korištenja vozila s nultim emisijama
- Unaprijeđenje pješačkog i biciklističkog prometa

Unaprijeđenje prometnog sustava provodi se aktivnostima, programima i projektima usmjerenima prvenstveno na smanjenje potrebe korištenja osobnih automobila, na poboljšanje sustava javnog prometa proširenjem mreže tramvajskih pruga, izgradnjom spojeva u tramvajskoj i cestovnoj mreži te intermodalnih terminala, kao i modernizacijom vozila javnog putničkog prometa, razvojem biciklističke infrastrukture i poticanjem pješaćenja.

Poticanjem prometovanja vozilima bez emisija i prateće infrastrukture za punjenje, rješava se jedan od većih problema na području Grada Zagreba – kontinuirano rastući negativni utjecaj ispušnih plinova iz prometnog sektora.

Posebni cilj 16– Jačanje otpornosti na rizike od klimatskih promjena

Mjere za provedbu:

- Prilagodba klimatskim promjenama
- Uspostava sustava zaštite od prirodnih nepogoda, klimatskih promjena i upravljanja kriznim situacijama

S obzirom na sve veći negativni utjecaj klimatskih promjena, definirane su aktivnosti vezane za prilagodbu klimatskim promjenama i lokalnim negativnim vremenskim ekstremima s ciljem povećanja otpornosti svih kritičnih infrastrukture. Najveće rizike predstavljaju pojave ekstremnih vrućina, hladnoća, suša, oluja i klizišta, a očekuje se i povećanje rizika od poplava. Posebne mjere prilagodbe provode se u sektorima zgradarstva, prometne infrastrukture, energetike, upravljanja vodama te posebice prostornog planiranja, jer klimatski otporna infrastruktura nije ograničena samo na tehnički dizajn, već počinje kvalitetnim prostornim planiranjem. U svrhu povećanja otpornosti na učinke klimatskih promjena zelena infrastruktura može dati značajan doprinos uz manja investicijska ulaganja, stoga se analiziraju mogućnosti povećanja udjela zelene infrastrukture.

Posebni cilj 17- Razvoj napredne komunikacijske infrastrukture i digitalna transformacija Grada

Mjere za provedbu:

- Uspostava objedinjenog, dijeljenog podatkovnog centra za IKT usluge Grada, gradskih poduzeća i ustanova
- Unaprjeđenje internih sigurnosnih mehanizama i uvođenje najboljih praksi u procesima upravljanja sigurnošću podataka (ISO/27001:2013)
- Standardizacija tehnoloških platformi i povećanje interoperabilnosti među heterogenim IT sustavima uspostavom standardnih rješenja i zajedničkih mehanizama za razmjenu podataka
- Povećanje transparentnosti uporabom otvorenih podataka ("Open Data") te korištenje velikih količina prikupljenih podataka za kvalitetnije upravljanje

Povećanjem broja sustava i e-usluga te količine prikupljenih podataka u Gradu se povećava važnost rada na IKT infrastrukturi, visokim sigurnosnim standardima radi zaštite podataka i oporavka u slučaju katastrofe. U cilju uspostave objedinjenog, dijeljenog podatkovnog centra za IKT usluge Grada, gradskih poduzeća i ustanova ključna je standardizacija hardverskih i softverskih platformi radi bolje povezivosti i iskoristivosti. Moderna i održiva informacijska i komunikacijska infrastruktura temelj je provedbe projekta digitalizacije poslovanja koji povezuje druge strateške ciljeve i mjere. Cilj daljnjeg razvoja je optimizacija troškova i utroška energije, modernizacija hardverskih i softverskih komponenti, poboljšana umreženost i unaprjeđenje sigurnosnih standarda.

4.2. Usklađenost mjera s dokumentima prostornog uređenja

Sve aktivnosti iz ovog Provedbenog programa provode se u skladu s važećim prostornim planovima. Prostorni razvoj Grada Zagreba reguliran je prostornim planovima na:

- državnoj razini: Prostorni plan Park prirode Medvednica koji regulira prostorno uređenje područja posebnih obilježja na 17.932,25 ha površine
- područnoj (regionalnoj) razini: Prostorni plan Grada Zagreba koji regulira prostorno uređenje cjelokupnog prostora Grada Zagreba na 64.124 ha površine
- lokalnoj razini: Generalni urbanistički plan grada Zagreba koji regulira prostorno uređenje naselja Grada Zagreba na 22.000 ha površine;
- lokalnoj razini : Generalni urbanistički plan Sesveta koji regulira prostorno uređenje naselja Sesvete na 1.790 ha površine.

Za neuređene dijelove prostora na kojima se planira nova regulacija ili potpuna transformacija postojeće izgrađene strukture predviđena je izrada 227 urbanističkih planova uređenja. U razdoblju od 1998. do prosinca 2023. je izrađeno i doneseno 104 urbanistička plana uređenja područne (regionalne) i lokalne razine .

U obuhvatu Prostornog plana Parka prirode Medvednica donesena su 2 urbanistička plana uređenja državnog značaja, dok je za građevinska područja naselja Prostornog plana Grada Zagreba doneseno 17 urbanističkih planova uređenja. Također je unutar obuhvata Generalnoga urbanističkog plana grada Zagreba doneseno 73 urbanističkih planova uređenja, a unutar obuhvata Generalnog urbanističkog plana Sesveta 12.

5. FINANCIJSKI PLAN ZA PROVEDBU MJERA, AKTIVNOSTI I PROJEKATA

Radi pravovremenog planiranja sredstava za provedbu mjera i povezanih aktivnosti i projekata izrađen je indikativni financijski okvir Provedbenog programa kojim je prikazana povezanost utvrđenih mjera te pratećih 386 aktivnosti, 41 kapitalnih i 113 tekućih projekata s odgovarajućim programima i poveznicama na izvor financiranja u višegodišnjim proračunima Grada Zagreba. Sveukupna vrijednost za četverogodišnje razdoblje Provedbenog programa Grada Zagreba iznosi 68.237.930.548,51 kuna, odnosno 9.056.729.782,80 eura prema fiksnom tečaju konverzije 7,5345.

Indikativni financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata priložen je u ovom Provedbenom programu ([Prilog 1](#)).

6. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Sukladno Zakonu o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17 i 151/22) i Pravilniku o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalne važnosti i od važnosti za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 44/2023), Grad Zagreb prati napredak u izvršenju mjera, aktivnosti i projekata za ostvarivanje posebnih ciljeva iz Provedbenog programa.

Nositelj izrade podnosi godišnje izvješće o provedbi Provedbenog programa gradonačelniku Grada Zagreba za prethodnu godinu do 15. veljače tekuće godine.